EVANGÉLIKUS CSALÁDI LAP

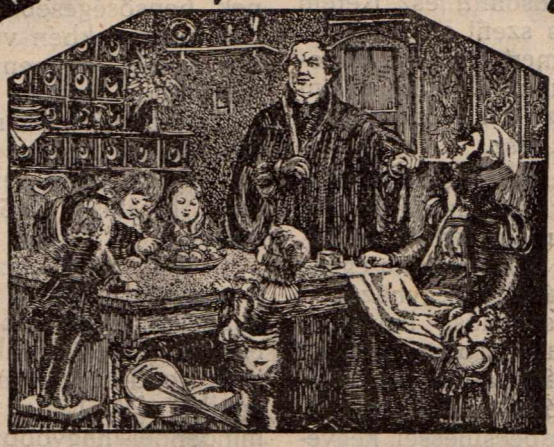

V-ik évfolyam 21. szám

1929. évi május hó 26

Szerkesztik: KEMÉNY LAJOS igazgató-lelkész és Dr. MIKLER KÁROLY. Kiadja a pesti evangélikus magyar egyház. — A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dr. MIKLER KÁROLY.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: BUDAPEST, IV., DEÁK-TÉR 4. Megjelenik július és augusztus hó kivételével minden vasárnap. — Előfizetési ára félévre 2 P. Egyes szám ára 10 fillér.

Dr. Pesthy Pál

a bányai evang. egyházkerület új felügyelőjének székfoglaló beszéde.

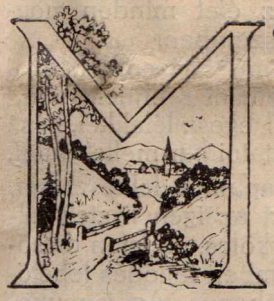

Meghatva ama bizalom által, amellyel a bányai egyházkerület a magas és megtisztelő kerületi felügyelői állásra elhivott, megilletődött lélekkel állok itt, hogy ezt a széket elfoglaljam.

Teljesen átérzem ennek a szép és fontos, de különösen Trianon óta magyarhoni evangélikus egyházunkra fokozott mértékben súlyosodó csapás által megsokszorozódott felelőségű állás gondját.

Lelkem őszintesége parancsolja annak megvizsgálását, ha vajjon az én gyengeségem képes-e megküzdeni ennek a fényes, felelősségteljes, vezető állásnak feladataival, — hogy vajjon az én lelkem minden odaadó jóakarata és jószándéka tenni, cselekedni, élni, fejlődni akaró vágya képes lesz-e megküzdeni az elém tornyosuló feladatokkal? Fogom-e tudni irányítani ezt a kerületet oda, ahova irányítani szeretném: az Istenben való hit teljes diadalához, — minden nemzetiségi kisebbségi törvényben biztosított jognak tiszteletben tartásával a haza iránti köteles szeretet törhetetlenségéhez.

Amikor erre a kérdésre a választ keresem, úgy érzem, hogy ezt nem csupán saját szerény erőim mérlegelésével találom meg. Úgy érzem, hogy engem erre a helyre Isten parancsa állított. Bízó lélekkel, Isten akaratában való alázatos megnyugvással hiszem, hogy Isten e parancsának kivitelében engem, elhivott gyenge szolgáját mindenható hatalmával, kegyelmével irányítani, vezetni fog, — a beléje vetett hit által meglátom a helyeset és megtalálom a jót. A mindenható Isten az én lelkem világossága, — beléje vetett tántoríthatatlan hitem az én lelkemnek ereje!

De érzem azt is, hogy nagy erőtényezője és biztosítéka az én hivatali működésemnek az a bizalom, amely engem Isten rendeléséből erre a kimagasló polcra elhívott. Köszönöm az egyházkerületnek ezt a bizalmat, egyrészt mint személyem iránt megnyilvánult megbecsülést, másrészt azért, mert ebben megnyilatkozását látom annak, hogy működésemet az egyházkerület közönsége jóindulattal, megértéssel támogatni fogja. Ez a jóindulat és megértés ismét oly erő, mely a bizakodás és reménység által növeli, fokozza és tettre serkenti véges képességeimet.

Fogadja tőlem az egyházkerület azt az ünnepélyes kijelentést, hogy én a kezeimbe letett nagy egyházi hatalmat mindenkor és mindenhol csakis egyházam, kerületem és hazám szent ügyének érdeke szempontja által vezéreltetve fogom kezelni és szolgáljon eme ünnepélyes kijelentésem zálogául az a szent eskü, amelyet csak az imént tettem le jószándékkal és becsületes lélekkel az Istennek szent hajlékában.

Bizom abban is, hogy nehéz tisztem ellátásában segitő támaszom lesz az a férfiú, aki nagy tudásával, egy sokat látott és tapasztalt élet emberileg lehetséges teljes bölcsességével, törhetetlenül lelkes evangélikus meggyőződésével, izzó és megalkuvást nem ismerő hazaszeretetével, a háború előtti, a háború

alatti és az azt követő idők eseményeit átfogó tekintetével ezt az Egyházkerületet már hosszú idők óta bölcsen kormányozza: — bízom abban, hogy igen tisztelt és nagyra becsült elnöktársam, Raffay Sándor püspök úr működésemben jóindúlattal támogatásomra lesz. Kérem tőle ezt a támogatást közös szent célunk érdekében, de kérem azért is, mert ennek a támogatásnak és egyetértésnek tudata elhatározásaim erősségét, szilárdságát fokozza s működésemnek szintén hatalmas erőforrása lesz.

Végül erőt ad, irányít, de kötelez is ez a szék, amelyet előttem egy sziklaszilárd hitű, fáradhatatlan szorgalmú, puritán férfi töltött be. Zsigmondy Jenő, nagynevű bölcs elődöm egész élete, munkássága, hite, vallásához, egyházához való megingathatatlan ragaszkodása beivódott ennek a széknek minden atómjába s ezek az eszmék kisugározva erőt, irányt adnak, de kötelezettséget is szabnak utóda működésének. Mélységes tisztelettel, nagyrabecsüléssel, kegyelettel hívom fel az ő emlékét Istenhez intézett azzal a kéréssel, árasszon el engem az ő hitének erejével, az ő lelkének gazdagságával, bölcsességével, odaadásával, hogy méltó utóda lehessek e székben.

Az Isten kegyelmében való bizakodás, az egyházkerület bizalma, elnöktársam kért és remélt támogatása, nagy elődöm példaadó működése azok az erők, amelyek feledtetve gyöngeségemet, bátorságot adtak ahhoz, hogy e felügyelői szék betöltésére vállalkozni mertem.

Méltóságos és Főtisztelendő Egyházkerületi Közgyűlés! Amikor mindezeket mérlegelve megérett bennem az elhatározás, hogy a megtisztelő bizalom előtt meghajoljak, át kellett gondolnom azt, hogy melyek azok a feladatok, amelyek megoldása kötelességemet képezi, meg kellett fontolnom azt is, hogy ezeket mily irányú munkával tudom megoldani és biztosítani.

Én úgy vélem, hogy a kerületi felügyelő működésének iránya kettős. Az egyház belső életének ellenőrzése és irányítása, másodsorban az egyház külső viszonyainak vezetése oly irányban, hogy egyházunk emberi és történelmi értékének megfelelő elismertetése és jelentősége ne csak fennmaradjon, de ha lehetséges gyarapodjék is.

Az egyház belső életének irányításánál új feladatot teremt a magyarhoni evang. egyháznak a trianoni béke által bekövetkezett megkisebbítése, erejének megcsökkenése. Számban és anyagi erőben Trianon lényegesen erőtlenebbé tett bennünket. Egyházunk céljai és feladatai megvalósítása tekintetében tehát igen-igen megnehezült az idők járása felettünk. Ámde a mi egyházunk, ami elődeink állottak már súlyos megpróbáltatásokat — az ő dicsőséges áldozatkészségük, lelki odaadásuk példa és útmutató lehet arra, hogy mit és hogyan cselekedjünk. Az Isten mélységes igaz szeretete, Krisztus tanításának teljes átérzése és követése volt az a hatalmas erő, amely diadalmassá tette a gyengét az erős felett, amely egyházunk számára úgy itt a földön, mint minden hitem szerint Isten előtt is örökössé tette a dicsőséget.

A példa ime itt van, ezt kell cselekednünk ma is! A hitélet kimélyítése, az Isten szeretetének bensőségesebbé tétele, Krisztus tanításának mindenekben való követése az az erőforrás, amely a mennyiségileg megfogyatkozott magyarhoni evang. egyházat tartalmi értékben oly méretüvé teszi, mely a csonkítatlan egyház erősségénél nem csekélyebb.

A hitoktatói, lelkészi, tanári és tanítói kar nagy hivatása elsősorban e feladat valóra váltása.

A Krisztus országáért folyó nagy küzdelem avantgárdája a hitoktatói kar. Ők ennek a küzdelemnek a pionierjai, ők a lelki, vallási élet fundamentumrakói. Biztos vihartálló épület csak gondosan, erősen rakott fundamentumon épülhet fel. Ennek az alapvető hivatásnak mindennél nagyobb fontossága öntsön lelket, adjon lendületet a hitoktatói munkához s az e munka nyomán felvirágzó új vallási élet lesz az ő dicsőségük s lelki gyönyörűséget adó jutalmuk. A vallást ne csak tanítsák, de szerettessék is meg s e szeretet által tegyék oly szilárddá az ifjúság lelkében, hogy ennek erőssége bevehetetlen vár legyen az egész élet minden megpróbáltatása és viharával szemben.

Felügyelői ellenőrző működésemben ezeket az elemeket fogom keresni s ennek a feladatnak a megvalósításánál egész lélekkel, kész cselekedettel fogok a hitoktatói kar mellett állni.

A küzdő tábor főcsapata a lelkészi kar. Kérő szóval fordulok ezért az igen tisztelt lelkész urakhoz, az emberi erkölcs, az Isten dicsőségének megmentése, az emberi fejlődés lehetőségének megvédése érdekében is. Az ő működésük ott folyik le, ahol már az élet csatái dulnak! A világnézeti különbségek immár nyílttá vált és mind ádázabbá fajuló harcainak idejét éljük. Az istentagadás íme már nyílt sisakkal tör az Isten ellen és talán öntudatlanul is megfosztással fenyegeti az embert a lélek felemelő, magasztos, a hit és bizalom által megnyugvást teremtő tartalmától és lerombolással fenyegeti azt a kultúrát, amely valójában emberré teszi az embert.

Nem az élet emberiesebbé tétele iránti törekvés ellen emelem én fel tiltakozó szavamat, hisz egy életen át érzett, vallott és cselekedetekben követett parancsa volt a lelkemnek, hogy szerettem a felebarátomat, mint önmagamat. De intek, óvok és féltek mindenkit attól, hogy ezt az emberiesebb életet Isten képének lerombolásával igyekezzék megteremteni, mert bizony, bizony, aki ezt cselekszi, önkezével pusztítja el önmagát.

Egyenesen állítom, hogy ezt az emberies életet egyedül Krisztus tanításának mindenben való követése biztosíthatja csak az emberiségnek. Egyedül a krisztusi szeretet az az arkanum, amely az emberiséget fenntarthatja, megmentheti.

Magyarhoni egyházunk erőben való meggyöngülése egyrészt, másrészt az imént vázolt világnézeti harc teszi indokolttá, sőt egyenesen parancsolja, hogy lelkészi-karunk fokozottan teljesítse kötelességét, hirdesse Isten igéjét s plántálja a lelki egyensúly biztosítékaként ható erővé a tévelygő lelkekbe.

Örömmel állapítom meg, hogy lelkészi-karunk ebben a vonatkozásban is hivatása magaslatán áll. Örömmel állapítom meg, hogy működését a szószéki funktio teljesítése által nem tartja kimerítettnek, hanem mind intenzívebbé váló belmissziói működésével bizonyítékát adja annak, hogy teljesen átérzi, mily nagy értéket képvisel a vallási és világnézleti eszmék kaoszában eltévedt lélek megmentése.

Való az, hogy fokozottan súlyossá vált e vonatkozásban a helyzet különösen a mi kerületünkben az által, hogy a földbirtokrendezés folytán az alföldi nagy távolságok mellett nehezen elérhető, nagy, több száz lelket számláló szórványok keletkeztek.

Ezeknek a lelkeknek a gondozása, istenfélelemben való megtartása nem kizárólag egyházi kérdés. A közbiztonság és közrend biztositéka is az egyház által ébren tartott erkölcs. És ezért amennyire fokozott lelkészi kötelességnek tartom egyházi szempontból e szórványok gondozását, ép oly szükségesnek tartom, hogy a közadministratio bölcsessége találja meg a módot, hogy ezt a tehertöbbletet jelentő feladatot szegény egyházunk fennakadás nélkül elláthassa, az ország belső rendje érdekében is.

A megnehezült idők által diktált kötelességek számontartásában az itt elmondott szempontok szabják meg felügyelői működésem irányát és körét, tartalommal pedig a szeretetteljes igazság szerint való eljárás fogja megtölteni.

Viszont amig így szorgalmazója leszek e kötelességek teljesítésének, másrészt teljes mérvben érzem és vallom a magam számára azt a kötelességet, hogy az igen tisztelt lelkészi-karnak úgy erkölcsi, mint anyagi vonatkozásban egyaránt első támogatója, szószólója és istápolója legyek. A szeretet és a munkatársi bizalom teljes őszintesége és melegsége lesz irányítója a lelkészi karral való érintkezésemnek.

Mélyen tisztelt Egyházkerületi Közgyülés! Minden időkben, de a mai kor anyagi és szellemi csatáiban még fokozottabb mértékben a szellemi és erkölcsi fölény az az erő, amely a diadalt biztosítani, egyházat, államot a romlástól megmenteni képes. Az ország mai szomorú sorsában nemcsak a belső, de az államok közötti viszonylatokban is egyház- és országmentő erő és tényező kultúrfölényünk biztosítása.

A tudomány, a hazafias érzés, az erkölcsi emelkedettség ma mireánk szegény magyarokra nem csupán általános emberi szempontból bir értékkel, hanem mert csak így biztosíthatjuk egyrészt további szűkös külön életünket, másrészt csak így remélhetjük, hogy a tőlünk elszakított testvéreinkben nem hamvad el a magyar lélek, amíg üt a feltámadás órája.

Ennek a felfogásnak folyománya a most folyó nagy lendületű országos kultúrpolitika s ennek a felfogásnak parancsszavát tartom én kötelezőnek a mi egyházunk tanintézetei számára is.

Minden rangú iskolánk a történelem minden idejében hivatása magaslatán állt. Bölcsői és kútforrásai voltak az emberi szabadság, az emberi haladás és tökéletesedés nagy eszméinek és a hazaszeretet lángoló érzésének. Megnyugvással és bizalommal látom e nagy eszmék sorsát a kor színvonalán álló, tudományokban kíváló, hazafias érzésben emelkedett tanári és tanítói karunk kezébe letéve. Tudom, hogy ők megértik a kor hívó szavát, fenntartói és továbbfejlesztői lesznek annak az evangélikus kultúrdicsőségnek, amelyet eleink minden időkben kiérdemeltek s amelynek munkálására az ország mai szomorú sorsa oly bőséges alkalmat nyújt.

Istenfélelem, tudományszeretet, hazafias érzés töltse be minden egyes tantermünket. Amíg a magam részéről egyrészt szigorúan fogom kérni ezen eszmék fokozott terjesztését és diadalra juttatását, másrészt teljes erővel és támogatással fogok munkálkodni azért, hogy a tanári és tanítói kar minden egyéb gondtól mentesítve egyedül nagy és nemes hivatásának szentelhesse egész lelkét és minden tudását.

Megingathatatlan meggyőződéssel vallom, hogy a világ lelki megujhodása csak a templom és az iskola által következhetik el. Ép ezért hangsúlyozottan jelentem ki ismét, hogy ezeknek erőssé, virágzóvá tételéért fáradságot nem ismerő munkássággal óhajtok dolgozni.

Ugyancsak kiválóan fontosnak tartom az egyházi élet bensősége és a társadalmi rend biztosítása érdekében az egyháztársadalmi intézmények hivatását. Az árvák gondozása, a szegények istápolása, a képességekkel megáldottak tanulási lehetőségének biztosítása mind oly karitatív cselekedetek, amelyek a lelkek megmentését, a hitélet bensőségesebbé tételét hittestvéreink szellemi és erkölcsi kimüvelését szolgálják, ép ezért minden ily irányú egyháztársadalmi intézménynek és működésnek Krisztus szeretetének melegével és odaadásával kívánok szolgálatára lenni.

Ezek azok a gondolatok és elhatározások, amelyeket én a belső egyházi élet irányítása szempontjából irányszabóknak tartok. A forradalom a közélet terén általában a lelkek erejét meggyengítette, a kötelességérzet lelki odaadását elhalványította. Örömmel kell megállapítanom, hogy e lelki visszahatás s ennek folyományaként a kötelességteljesítés intenzitása a mi egyházunk kebelében meg nem lazult. Nem következhetik ez a jövőben sem el. Ép ezért a kötelességteljesítést minden időkben a legszigorúbban fogom ellenőrizni s erre kérem az ellenőrzési hatáskörrel felruházott összes hatóságokat is.

Ezek után tisztelettel kérem a tisztelt Közgyűlés türelmét ahhoz, hogy rövid egy pár szó-

val megemlékezzem az egyház külső viszonylatainak irányítása szempontjából követni óhajtott gondolatokról.

Vallásunk lényegét Jézus tanítása képezi, ez a tanítás pedig lényegében harc a valódi erkölcsi világrendért. Aki ennek a tanításnak a követője, aki ennek ez erkölcsi világrendért folytatott harcnak a katonája, az nekem testvérem a Krisztusban.

Az én igaz testvéri érzésem kötelez engem, hogy becsüléssel közeledjem mindenkihez, ha más templomban dícséri is az egy igaz Istent! Ép ezért magatartásomban soha nem fogok felekezeti elfogultság által vezéreltetve az erkösci világrendért küzdők táborában támadó szóval vagy cselekedettel harcot hirdetni vagy kezdeni.

De ki kell jelentenem mélyen tisztelt Közgyűlés, hogy ez a testvéri kötelék parancs is számomra, amely megköveteli, hogy a testvéri egyenjogúság ellen intézett minden támadást visszautasítsak és visszaverjek, parancs, mely megköveteli, hogy a Krisztus tanításáért vívott harchoz részünkre akár isteni, akár emberi törvényekben biztosított jogainkat kikövetelјem, parancs, mely Isten és ember előtt kötelez, hogy a Krisztus országáért küzdők seregét abban a részében is, melynek én állok az élén, a sereg többi részével egyenlő harcképes állapotba hozzam és tartsam. Mások hitének, jogának tiszteletbentartása, a saját egyházamnak járó tisztelet és jognak evangélikus öntudattal és önérzettel való követelése lesz működésemnek irányítója, úgy más felekezetek, mint az állammal vonatkozásban is.

Kitártam immár lelkemet a mélyen tisztelt Közgyűlés színe előtt. Nem hangzatos szavakat kívántam mondani, hanem azt óhajtottam kifejezésre juttatni, ami a lelkemben mint égő vágy, mint eltökélt szándék és akarat él. Ehhez a munkához mély tisztelettel kérem a magas kormány, a Méltóságos és Főtisztelendő Egyházegyetem, az Egyházkerület, az Egyházkerület tisztviselői Karának, az Egyházmegyék Vezetőségének, az Egyházközség tanintézeteinek és a Kerület minden egyes hívének oddaaó támogatását, közös munkánkhoz pedig Egyházunk boldogulására, Hazánk felvirulására az Isten bőséges áldását kérem.

Dr. Pesthy Pál beiktatása.

Május 15-én délelőtt a Deák-téri templomban Pesthy Pál dr., ny. igazságügyminisztert, az Egységes Párt és a földreformlebonyolitószövetkezet elnökét beiktatták magas tisztségébe: a bányakerület felügyelői, világi elnöki székébe. Luther-kabátos lelkipásztorok mellett, a világi urak jórésze bogláros, forgós skófiumos díszmagyarban vonult fel. A templom földszintje, karzata megtelt ünneplő hívekkel, s a templom kapujában rendőrök, cserkészek állottak díszőrséget.

A főhajóban foglaltak helyet a következők: Geduly Henrik, Kapi Béla evangélikus püspökök, Ravasz László dr. ref. püspök, továbbá Puky Endrének, a képviselőház alelnökének vezetésével Jánossy Gábor, Dukai Takács Géza, Éri Márton, Erdélyi Aladár, Tóth Pál, Madai Gyula, Jókay-Ihász Miklós országgyülési képviselők; Klebelsberg Kunó gróf kultuszminiszter, azután az államtitkári karból: Prónay György báró, Petri Pál, Sztranyavszky Sándor, Darányi Kálmán és Tóth István: Tomcsányi Vilmos Pál v. miniszter, Bartos Róbert dr. min. tanácsos, a kultuszminisztérium evangélikus osztályának vezetője; a református egyház Ravasz László dr. püspök által vezetett küldöttségében: Balogh Jenő dr. és Teleki József gróf, titkos tanácsosok, egyházkerületi főgondnokok, Janka Károly, Medgyasszay Vince, Kováts J. István egyházkerületi lelkészi főjegyzők, Bernát István, a Magyar Nemzeti Bank alelnöke, Jalsovitzky Sándor ny. államtitkár, felsőházi tagok, Lázár Andor dr. egyházkerületi ügyész;

az evangélikus egyház kiválóságait Radvánszky Albert báró egyetemes felügyelő vezette és a két püspökön, Geduly Henriken és Kapi Bélán kívül ott vannak: Dr. Zelenka Lajos kerületi felügyelő, Szelényi Aladár dr. egyetemes világi főjegyző, Rásó Lajos dr. egyetemes ügyész, Kuthy Dezső egyetemes főtitkár, Németh Károly és Duszik Lajos egyházkerületi egyházi főjegyzők, Taubinger Rezső tábori főesperes és sokan mások. A közönség soraiban vannak még: Agorasztó Tivadar, Pestvármegye alispánja, Lamotte Károly dr. tanácsnok, a székesfőváros képviseletében, Sárkány Jenő ny. altábornagy, Purgly Emil csanádi főispán, Tolnay Kornél ny. MÁV. elnökigazgató, Schneller István, Kovács Sándor, Haberern J. Pál, Németh Ödön egyetemi tanárok, Folkusházy Lajos ny. alpolgármester, Dorning Henrik főkapitányhelyettes, Dr. Mikler Károly ny. jogakadémiai dékán, Dimény Mózes postafőigazgató, Lányi Márton v. főispán és külön csoportban helyezkedik el Pesthy Pál szülőföldjének, Tolna vármegyének nagy küldöttsége, Jankó Ágoston főispán, Széwald Oszkár alispán és vitéz Vende István szekszárdi polgármester vezetésével.

Pontosan 10 órakor vonul be Raffay Sándor dr. püspökkel és az új egyházkerületi felügyelővel, Pesthy Pál dr.-ral élén, a bányakerület lelkészi és felügyelői kara, a lelkészek egymaguk mintegy százan vannak. Pesthy Pál dr. nyestprémes kékbársony-mentét, fehér atlaszselyem attilát, bordópiros nadrágot visel.

Felzendül az „Erős várunk . . .“ dallamára, a „Ha Krisztus maga oltalma . . .“ kezdetű ének, azutan Sárkány Béla kecskeméti lelkész, az egyházkerület papi főjegyzője lép az oltár elé, imádkozik Pesthy Pálért és hivatali elődjéért, Zsigmondy Jenőért, felolvassa a 118. zsoltár 24—26. versét, majd kiszolgáltatja az új kerületi felügyelőnek az Úrvacsorát. A főjegyző

diktátúma nyomán imádkozott és úrvacsorai bűnvallást tett Pesthy Pál; a megindító szertartás végén Sárkány Béla, az orgona halk zsolozsmája közben ment az ostyával és a borral az új kerületi felügyelőhöz.

Ujabb közének után az egyházkerületi elnökség elfoglalta helyét az oltár baloldalán felállított díszemelvényen. Raffay püspök mellett az ideiglenes elnöki székben Prónay György báró földmüvelésügyi államtitkár ült, a helyettes egyházkerületi felügyelő. Raffay Sándor dr. üdvözölte az installáló rendkívüli közgyűlés tagjait és Prónay György báró felszólalására Scholtz Oszkár dr., a világi főjegyző jelentést tett a választás eredményéről. Raffay püspök kérdésére ezután Pesthy Pál dr. ünnepélyesen bejelentette, hogy a választást tisztelettel fogadja. Majd letette a hivatali esküt.

Raffay Sándor dr. püspök klasszikus tömörségű beszédben üdvözölte most Pesthy felügyelőt:

„Kegyelmes Uram! Az imént elhangzott nyilatkozat, az azt megerősítő kézadás és a mindkettőt megszentelő eskű rátette a koronát a bányai ágostai hitvallású evangélikus egyházkerület többségének bizalmára, mellyel Nagyméltóságodat vezérkedésre elhivta. A kerületi közgyűlés a tegnapi napon már megállapította, hogy Nagyméltóságod a bányai egyházkerület törvényesen megválasztott felügyelője. Midőn e magas tisztségébe mai ünnepélyes nyilatkozata és eskűtétele alapján hivatalom és megbizatásom erejénél fogva e kijelentésemmel és hatalma jelvényének, a hivatalos pecsétnek átadásával ezennel beiktatom, teljes bizodalommal és őszinte tisztelettel fogadom Kegyelmességedet elnöktársamúl s magamat szíve szeretetébe, kerületünket pedig hívő lelke munkás buzgóságába ajánlom.

Kegyelmességed mint vérbeli evangélikus ember igen jól tudja, hogy evangélikus egyházunk minden egyes tisztséggel nem annyira és nem is csupán díszt és méltóságot kíván adni, mint inkább útat nyit és módot nyújt az egyház híveinek, hogy egyházuk iránt való szeretetüket szolgálattal és alkotó munkával igazolják. Ezért is egyházunkban valamennyi hivatal és tisztség kettős pilléren áll. Az egyik a szolgálatra elhivó hívek közbizalma, a másik az elhivott hívő önkéntes és szabad akaraton alapuló elhatározása. Ebből a kettős forrásból ered és táplálkozik az Isten és az emberek előtt való erkölcsi felelősség súlyos terhe, mely nálunk az elhivott hívők lelkére nehezül. És ez a felelősség nemcsak a vezérkedők lelkiismeretét terheli, hanem az egyház valamennyi hívét. Mert mi az egyetemes papság elvét valljuk, amely elv a keresztyén egyház létrehozójának és egyetlen örök fejének Jézus Krisztusnak elhívó és elkötelező kijelentésein alapúl. Mert minden hívő egyformán köteles Krisztus követésére, evangéliumának megtartására, az Isten igéjének vallására és terjesztésére, hogy a hívekből alakítsa meg és formálja ki az Ur azt a népet, amely mint királyi papság és szent nép, az egyház egyetlen ura és feje Jézus Krisztus alatt szolgál és uralkodik az Isten országában.

Az egyetemes papság evangéliumi elve alapján szólította most a hívek közbizalma az egyház vezérkedő szolgálatára Nagyméltóságodat. Ennek a szent szolgálatnak törvényét Pál apostolnak ebben a mondásában látom teljes egészében kifejezve: „Akármit cselekesztek, lélekből cselekedjétek, mint az Urnak és nem mint embereknek, tudván, hogy ti az Urtól veszitek az örökség jutalmát, mert az Ur Krisztusnak szolgáltok." (Kol. 3, 23—24.)

Ebben a törvényben az egyházszolgálat minden erkölcsi értéke és minden isteni jutalmazása benne van. Az egyház ura adjon erőt, kitartást és buzgóságot Nagyméltóságodnak, hogy köztünk való szolgálata egyházunk történetében emlékezetes, az Isten nevének pedig dicsőséges legyen. Az Ur áldja meg Kegyelmességednek közénk való bejövetelét, minden buzgó munkáját és nemes törekvését."

Pesthy Pál dr. elfoglalván, éljenzés közepette a világi elnöki széket, nagyszabású beköszöntőbeszédet mondott, melyet lapunk első cikke gyanánt egész terjedelmében közlünk.

Radvánszky Albert báró, az evangélikus egyház egyetemes felügyelője üdvözölte elsőnek most Pesthy Pált:

— Nagyméltóságod már megelőzőleg, gyámintézeti és árvaegyleti vezetőtényező lett s itt is bebizonyitotta egyházához való hűségét, meleg szívét. Kérem, állitsa továbbra is kerületét egyetemes egyházunk üdvének szolgálatába.

A református egyház küldöttsége élén Ravasz László dr. dunamelléki püspök állott most elő és feszült figyelemmel kisért beszédében a többi között így szólt:

A magyarországi református egyház egyetemes konventjének és négy egyházkerületének áldáskivánságait fejezem ki. Felemelő látvány, amikor egy érettkorú férfi, teljes viruló erejében harcból jőve, vagy harcba indulva, mélyen meghajol édesanyja előtt és annak remegő kezére fiui csókjának hálaját ráleheli. Nagyméltóságod, túl az emberélet útjának felén, deres fővel meghajolt egy édesanya, a magyarhoni evangélikus egyház előtt. Halvány arcú, jövőbe néző anya ez, aki ringatta, hordozta, inspirálta és aki halottaságyán majd áldó kezével meg fogja vetni fejealját is.

— Bennünket evangélikus testvéreinkkel örök isteni rendelés és jövendőnk minden igérete egybekapcsol és örömmel köszöntjük azt a férfiút, aki saját anyaszentegyházának hű és hitvalló tagja volt és eddigi szolgálatában mindig hűséggel és szeretettel szolgált azokban az intézményekben, amelyek éppen a két protestáns egyház egységének szimbólumai és őrhelyei. Mi ketten, két egyház, még mindig kisebbség vagyunk és a mai korban hangzanak el fenyegető szavak a kisebbségek ellen.

Követelik a többségek jogaikat. A többségi jog parlamentáris életelv, amely a kisebbségi terror ellen kell, hogy érvényesüljön. De nem kisebbségi terror az, amikor a kisebbség csupán élni és szolgálni akar. Jól vigyázzanak a többségi elv hirdetői, mert veszedelmes elvet hirdetnek, egyházi téren. Ebben a világban tulajdonképpen minden nagy ügy katonái kisebbségben vannak, kisebbségben van a keresztyénség, az Istenben igazán hívő, a magas etikai idealizmusban szolgáló ember. De ne feledjük, hogy az Isten, aki választ, ezzel a kisebbséggel szokott lenni és „Isten egy emberrel is többségben van", mondotta a híres skót reformátor, Knox.

— A két reformált egyház, Isten hathatós támogatásában bízva, vállait egymáshoz vetve, a Gondviselővel ilyen kisebbség kíván lenni, mert ebből eredt minden hivatása és minden áldása . . . Isten áldását kívánom Nagyméltóságod szolgálatára.

Kapi Béla püspök a dunántúli evangélikus egyházkerület részéről szólt:

— Ismerjük az új felügyelő szívét, lelkét, tudjuk mit képvisel, milyen értékeket hordoz jellemében, egyéniségében. Nagyméltóságod kevesebbet szólott a kormányzati, mint a lelki feladatokról és ebből azt a reményt merítjük, hogy a spirituális megújhodás sürgetője kíván lenni. Adjon Isten Nagyméltóságod programmbeszédjére beteljesedő ámen-t.

Zelenka Lajos dr. budapesti kir. ítélőtáblai tanácselnök a tiszai evangélikus egyházkerület megbízásából szólt, ugyancsak lelkes szavakban.

Józan Miklós püspöki vikárius a csonka-magyarországi unitárius egyház, dr. Lamotte Károly a székesfőváros, Szeberényi Zsigmond dr. főesperes az esperesi kar, Prónay György báró államtitkár, egyházmegyei felügyelő a a felügyelői testület, Kovács Andor főesperes az egyházkerületi lelkészegyesület és a békési egyházmegye nevében szólott, Rásó Lajos dr. kormányfőtanácsos, egyetemes egyházi ügyész az Országos Luther-Szövetség, Kovács Sándor dr. egyetemi tanár a soproni hittudományi fakultás és a Luther-Társaság, Szigethy Lajos dr. igazgató az Evangélikus Tanáregyesület és az Evangélikus Tanítóegyesület, Kello Gusztáv lelkész szarvasi egyház, Schödl Lajos főesperes a tolnabaranyai egyházmegye, Jankó Ágoston főispán Tolnamegye és Szekszárd város örömét fejezte ki, a gyönki egységespárt megbízásából Elgen Aurél dr. ügyvéd, elnök, a sárszentlőrinci egy házközség képviseletébee pedig Fábián Imre lelkész beszélt. A köszöntő szavakra Pesthy Pál dr. meghatott hangú választ mondott, majd a közönség a Himnuszt énekelte el.

Déli egy órakor, a Hungária Nagyszálló sárga-termében kétszáz terítékes közebéd volt, Pesthy Pál dr. egyházkerületi felügyelő tiszteletére, Raffay Sándor dr. püspök a Kormányzó, Radvánszky Albert báró evangélikus egyetemes felügyelő Pesthy Pál, Szeberényi L. Zsigmond dr. főesperes az egyházkerület két elnökének egészségére, Lehotzky Antal dr. kir. közjegyző, egyházmegyei felügyelő Nagymagyarország visszaállására ürítette poharát.

ISTENTISZTELETEK SORRENDJE

1929. május 26-án:

Hely	Óra délelőtt délután	Lelkész neve
Deák-tér (német)	fél 10	Broschko G. A.
Deák-tér (magyar)	11	v. Kendeh-Kirchknopf G.
Deák-tér (magyar)	6	Wolf Lajos
Fasor (ifjúsági)	10	Dr. Szuchovszky Lajos
Fasor	11	Kemény Lajos
Fasor	4	Késmárszky Lajos
Fasor (német)	—	—
Kőbánya	9	Majba Vilmos
Simor-utca 35.	11	Dendely Károly
Rákóczi-út 57.	10	Morhács Márton
Gyarmat-utca 14.	fél 11	Szuchovszky Gyula
Üllői-út 24.	10	Algőver Andor
Váci-út 61.	10	Lamnek Vilmos
Abonyi-u. 21.	10	Borbás Antal
Bécsi kapu-tér	11	Dr. Varsányi Mátyás
Zichy-utca 7.	11	Mohr Henrik
Lenke-út 56.	11	Szabó Aladár

Budafokon és Kelenvölgyön Petrovics Pál prédikál. Június 2-án a Deák-téri templomban Drenyovszky János, a fasori templomban dr. Gaudy László, a Simor-u. templomban Majba Vilmos prédikál.

A Deák-téri templomban pünkösd II-od ünnepén volt a konfirmáció, melyet dr. Raffay Sándor püspökünk végzett, magasröptű beszédben fejtve ki mindazt, amit egyházunk legfiatalabb önálló tagjaitól vár. Ez alkalommal 49 fiú és 56 leány, összesen 105 gyermek járult először az Úr asztalához (11 betegsége miatt kimaradt). Az önálló tagokká lett ifjú keresztyének nevében Purth Ernő tett ünnepi igéretet a gyülekezet előtt, a hitben való megmaradásról.

A Deák-téri Konfirmáltak Egyesülete f. hó 26-án vasárnap délután öt órai kezdettel szeretetvendégséget rendez, melynek keretében az idén konfirmált új tagok fölvétele is megtörténik. Kérjük a régi tagokat, hogy erről az ünnepélyes alkalomról senki el ne maradjon.

Orgonahangverseny. Az Evangélikus Papnék Országos Szövetségének bányakerületi csoportja június hó 6-án d. u. 6 órakor a Deák-téri templomban orgonahangversenyt rendez a most létesítendő özvegy papnék otthona javára. A nemes célra való tekintettel híveink érdeklődését és támogatását kérjük. Részletes műsort a legközelebbi számunkban. Jegyek 5—2 pengőért.

Az angyalföldi ifjúsági Luther Márton Kör f. hó 26-án Váci-út 61. sz. alatti iskola tornatermében műsoros délutánt rendez. Műsor megváltás 50 fillér. Mindenkit szeretettel várunk.

Helyszűke miatt több hírünk kimaradt.

Minden bevásárlásánál hivatkozzék lapunkra!

Szörme megóvás biztosítással
Szörmebundák és **átalakitások**
szezonelőtti olcsóbb árban
SOMOGYI szücsnél VIII. Rákóczi-út 23. I.
(Uránia mellett) Telefon: József 363—14

NAGY FERENC
KALAPOSMESTER
Budapest, VIII., Múzeum-körút 2.
Tavasz modern kalapújdonságai a legnagyobb választékban

KUN JÁNOS uri- és női fehérnemű készítő
Harisnya, nyakkendők és keztyű-különlegességek.
Fehérneműk készítését hozott anyagból is vállalom.
Budapest, VIII., Üllői-út 24. Tel.: J. 398-81.

Kiltz Jakab és Emich Testv.
üvegcsiszoló, üveghajlító és tükörgyár
BUDAPEST, VIII. Práter-utca 84. szám.
Telefon: József 354—76.

Sauczek Jakab arany- és ezüst paszomány-, jelvény-, fémgomb-, egyenruha-, egyházi-, kézimunka- és színházi kellékek gyári főraktára
Tel.: 77-93. Tel.: 77-93.
BUDAPEST, IV., Sütő-u. 1. (Evangélikus templomép.)

Pénz nélkül,
12—18 havi törlesztésre vehet
csillárt, disz- és ajándéktárgyakat
Vértesinél,
VIII. József-körút 43. Telefon: 459—63.

Menczer TELEFON: Külön vidéki osztály
gallértisztítás
Saját üzem. **vezet!!!**

Magyarország aranykoszorús mestere!

SZLEZÁK LÁSZLÓ
harangércöntőde, harangfelszerelés és haranglábgyár, Budapest, VI., Frangepán-utca 77.
Telefon: L. 913-53.
Az 1900. évi párizsi világkiállításon diszoklevéllel, az 1921. és 1923. évi vas- és gépipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton m. kir. koronás diszoklevéllel, az 1927. évben a budapesti, székesfehérvári, szentesi és az 1928. évi szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. Számos egyházi elismerés.

PÉTER JÁNOS szegedi halászcsárda vendéglője
Kellemes nyári és téli kiránduló hely.
Budapest, I. ker. Fehérvári-út 106. szám.

Hittestvéreink igyelmébe!
Bútort legelőnyösebb fizetési feltételek mellett részletfizetésre
Langsfeld Edward
hittestvérünknél, Budapest, VII., Király-u. 106. alatt vásárolhat a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig.

Drd. FÁBIÁN JÁNOS
Magyarország legnagyobb Betegszállító Állomása
M. kir. államvasutak, hajózási vállalatok és a Ferenc József keresk. pénztár egyezményes betegszállítója
BUDAPEST, IX., MÁRTON-UTCZA 40
(Uj klinikákkal szemben)
Betegszállítási díjak: Budapesten 8—10 pengőig. Vidékre, külföldre 64—72 fillérig kilométerenként.
Állandó szolgálat éjjel-nappal!
Telefon; József 429—85.
Betegek szállítása kényelmes ággyal felszerelt modern autókkal. Evang. hittestvérek pártfogását kéri.

TÖRÖK ISTVÁN
a Triznyai, Szabó, Török cég volt társtulajdonosa
Budapest, VII. ker. Rákóczi-út 12. sz.
Vászon, fehérnemű és menyasszonyi kelengyék raktára. Magyar házi himzőipar. Menyasszonyi kelengyék szakszerű készítése. Telefon: József 449—19.

ELSŐ MAGYAR
Általános Biztosító Társaság
Alakult 1857-ben Budapest, IV., Vigadó-tér 1. Alakult 1857-ben
A legrégibb és legnagyobb magyar biztosító intézet.
Az evangélikus egyháznak 30 év óta szerződéses biztosító társasága.
Fiókjai vannak az ország egész területén.
Elfogad biztosításokat a következőkre:
Emberélet és baleset. — Tűz, jég, üveg, autó, géptörés. — Betörés, pénztári kiküldött kirablása. — Szállítmány, uti poggyász, értékküldemény. — Állat és szavatosság.

Szerény igényü inteligens nő, házvezetőnőnek ajánlkozik magános idősebb úrhoz, esetleg anyahelyettesnek helyben vagy vidéken. Megkeresést Palczmann Zoltán címére fővárosi kertészet, Vágány-utca 10. szám alá kér.

Jó főző mindenes ág. evang. vallású, úri családhoz ajánlkozik. Címe megtudható: IV., Deák-tér 4. I. em. Nyilvántartó hivatal.

Nyugdijas özvegyasszony takaritásért lakást, fütést, világitást kaphat özvegy úriasszonynál. Cim megtudható: IV. Deák-tér 4. I. 6. Ev. Gazd. nyilvántartó hivatalban.

Minden bevásárlásánál hivatkozzék lapunkra!

BALDAUF MÁTYÁS
„MÁTYÁS PINCÉJE"
BUDAPEST, IV., ESKÜ-TÉR 6.
Telefon: József 450—53.
Evangélikus hittestvéreink állandó találkozó helye.

Szőnyegek, függönyök, kerevet-átvetők és pokrócok
eladása nagyban és kicsinyben
Kurucz F. Károlynál
Budapest, IV., Semmelweis-utca 9.
Telefon: aut. 891—24.
A Tolnai Textilművek Részvénytárs. gyári lerakata.
E lapra hivatkozóknak fizetési könnyitések.

Lepter János
VASSZERKEZET ÉS VASÁRÚGYÁR
Budapest, X., Asztalos Sándor-utca 8.
Telefon: J. 333—60. Alapittatott: 1885.
Gyárt: mindennemű híd- és középítési vasszerkezeteket, egyedüli gyártója a szabadalmazott „Köpplinger"-rendszerű fűzött idomvas-ablakoknak, szabadalmazott „Lepter"-rugzáratnak. — Épületvasalások, pántok, szegecsek stb. stb.

◂ GUNDEL ▸
éttermei a Gellért nagyszállóban és nyári kerthelyisége az állatkert mellett közismertek a konyha jósága, tisztaság és figyelmes ktszolgálás révén.
Társasebédek, bankettek, találkozók céljára a legalkalmasabb helyiségek

LEGTÖKÉLETESEBB HANGÚ
HARANGOKAT
KÉSZÍT
WALSER FERENC
Budapest, VI., Lomb-u. 34-36.

SCHNEIDER SÁNDOR
selyem-, bársony-, szalag- és női kalapkellékek áruháza
Budapest, IV., Hajó-utca 8-10. Tel.: 74-34.

Vászon-áruk, Sifón, batisztok, törlők, damaszt evőkészletek, zsebkendők, angol zefirek, óriási választékban, nagybani árak. Kész női és férfi fehérneműek méret szerint is készülnek legjobb kivitelben. **Belvárosi Vászonárú Rt.** Budapest, IV., Kamermayer Károly-utca 10. sz. (Ev. egyház épületében.)

Siremlékek és mindennemű márványmunkák
STEMPEL SAMU GYULA
kőfaragó cégnél, Budapest, VIII., Magdolna-utca 19.
Siremlékek raktáron nagy választékban granit, gyenit, márvány és más kövekből.

JANCSURÁK GUSZTÁV
rézműves-mester
Magyarorsz. aranykoszorús mestere!
Budapest IX Ferenc-u. 39
Főzőedények. Gőzüzemű főzőkészülékek. Üstök. Iparművészeti díszmunkák. Karbantartások, ónozások a legjobban és legolcsóbban. A 60-70% fűtőanyagot megtakarító „Rekordverő" kávéházi tűzhely egyedüli gyártója. — Telefon J. 308-47.

Oláh István úri szabó
BUDAPEST, IV., Kecskeméti-utca 4. szám
Készít: díszmagyar-, vadász- és sportöltözeteket.
Hazai-, angol- és francia szövetek raktára.

RIEGER OTTÓ ✱ ORGONAGYÁR
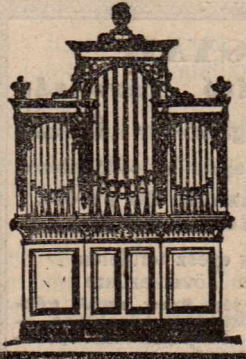
Budapest, X. Szigligeti-u. 22. (Rákosfalva)
Telefon: József 393-45.
ÚJ ORGONÁKAT
valamint **homlokzatsípok** szállítását és orgonajavításokat mérsékelt árban és művészi kivitelben elvállalunk. — Gyárainkból negyven éves fennállás óta 2300 új orgona került ki.

HAJDU SÁNDOR
SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ
Budapest, VIII., Gyulai Pál-utca 12.

Budapest legrégibb plissé-üzlete
Fried-Rappaport utóda **Marosi Berta**
Budapest, IV., Kamermayer Károly-utca 10. szám
PLISSÉ KÜLÖNLEGESSÉGEK:
2 m kezdve mindenféle variációban, továbbá mintás *plisséket*, ruha és fehérnemű *azsurt*, *endlitzést és gomb áthuzást* a legszebb kivitelben, szakszerűen készitek.
Minden munkát meg lehet várni! A címre ügyeimi!

„Fébé" Evangélikus Diakonissza Anyaházi Nyomda, Budapest, VII., Damianich-utca 28/b. — Felelős: Fekete Géza.